

[Finansministeren.]

bidraget stærkt til udgiftsforøgelsen; regner vi den seneste særlige ydelse med, bliver det kun godt 50 mill. kr. I de nærmest kommende finansår vil vi derimod stå over for en ikke helt ringe merudgift som følge af den netop vedtagne forhøjelse af ydelserne.

Endnu et område, hvor udgiftsforøgelsen såvel absolut som relativt har været stor, er anlægsvirksomheden. Den stærke udvidelse af undervisningen har selvsagt nødvendiggjort betydelige byggearbejder på undervisningsområdet. Meget mangler i øvrigt stadig på dette felt. Den øvrige opgang i investeringerne vedrører især trafik-anlæggene; det forekommer mig selvfølgelig, at staten i en periode med stærk økonomisk vækst må søge at lette erhvervslivets ekspansion ved en passende udbygning af trafik-anlæggene.

Som afslutning på denne gennemgang af de største enkeltposter på budgettet skal jeg endelig nævne forsvarsudgifterne, hvor der især i år er en ret stor stigning som følge af den i foråret vedtagne nye forsvarsordning.

Tager man imidlertid statens budget som en helhed, synes der kun at være sket en ret begrænset vækst i statens virksomhed. Udgifterne er selvsagt også på andre områder end de nævnte gået op, men det skyldes hovedsagelig nødvendigheden af at holde udviklingen i lønninger, sociale ydelser m. v. på linje med den almindelige indkomst-udvikling. Dette har også sat sit præg på de talrige tilskud, som staten yder til kommuner og forskellige institutioner.

Alt i alt forekommer det mig, at denne korte gennemgang af væksten i statsudgifterne bekræfter, at der i alt væsentligt er ført en moderat udgiftspolitik, og stort set har der da også været almindelig politisk enighed om de forøgede bevillinger. Skulle forøgelsen af udgifterne have været holdt yderligere nede, ville det have forudsat, at man uden for de områder, jeg her har nævnt, havde gennemført en direkte beskæring af statens almindelige opgaver eller havde sat ind over for den sociale lovgivning.

Når vi i disse år har kunnet undgå, at statsudgifterne voksede stærkere end nationalindkomsten, må det tages som et udtryk for, at vi har opretholdt en rimelig ba-

lance mellem udviklingen i det private og det offentlige forbrug.

Jeg skal herefter vende mig til det andet centrale spørgsmål i den debat, som foregår omkring finanspolitikken, nemlig om det har været rigtigt at holde de store overskud på budgettet.

Formålet med budgetoverskuddet har været at skabe en bedre stabilitet i Danmarks økonomi, d. v. s. at forene fuld beskæftigelse med rimelige valutareserver. Såvel i mellemkrigsårene som i efterkrigsårene frem til 1957 har det vist sig overordentlig vanskeligt at forene disse to størrelser. Medvirkende til, at vi har nået målet i de senere år, har det — ud over den medbør, der er kommet til os udefra — været, at staten stærkt har forøget sin opsparing.

Også befolkningen har under disse års stærkt stigende indkomster forøget sin opsparing. Det er nærliggende at stille sig det spørgsmål, om man ved ændringer i skattestrukturen yderligere kan forøge de enkelte borgers opsparing i et sådant omfang, at resultatet bliver, at der skabes mulighed for, at staten kan holde et formindsket budgetoverskud, uden at det fører til økonomisk uheldige virkninger.

At man i de senere år har lagt noget større vægt på forbrugsafgifter, må virke i denne retning. Det må være rigtigt, at man i højere grad fremover lægger vægt på dette moment ved udformning af skattestrukturen.

Det er da heller ikke mindst ud fra sådanne overvejelser, at regeringen i sin programerklæring har bebudet en reform af beskattningen efter valget.

Men selv om vi — hvad jeg håber — efterhånden kan gå videre ad denne vej, så må jeg samtidig gøre klart, at dette ikke betyder, at vi i en konjunktursituation som den nuværende kan undvære et betydeligt overskud på budgettet. Gjorde vi det, ville vi få helt andre og mindre stabile forhold at leve under. Vi må nu engang ikke glemme, at finanspolitikken nu er et af de vigtigste elementer i den samlede økonomiske politik. Vi har allerede adskillige gange i efterkrigsårene set den betydningsfulde indflydelse, som de finanspolitiske indgreb har udøvet på det økonomiske forløb, og det er næppe overdrevet at sige, at denne indflydelse er